



Sygn. akt III PK 13/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 listopada 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dawid Miąsik (przewodniczący)

SSN Beata Gudowska

SSN Małgorzata Wrębiakowska-Marzec (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa E. J.
przeciwko Sądowi Rejonowemu w G.
o zaległe wynagrodzenie,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 30 listopada 2016 r.,
skargi kasacyjnej powódki od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i
Ubezpieczeń Społecznych w S.
z dnia 22 września 2015 r., sygn. akt IV Pa (...),

oddala skargę kasacyjną.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 9 marca 2015 r. Sąd Rejonowy w S. oddalił powództwo E. J. przeciwko Sądowi Rejonowemu w G. o zapłatę kwoty 23.380,32 zł tytułem równowartości niezwaloryzowanego wynagrodzenia w latach 2011-2013 oraz kwoty

1.298 zł tytułem braku waloryzacji wynagrodzenia za styczeń i luty 2015 r., w obydwu wypadkach z ustawowymi odsetkami.

W sprawie ustalono, że powódka jest zatrudniona w pozwanym Sądzie na stanowisku kuratora zawodowego specjalisty od dnia 1 września 1989 r. Regulacje budżetowe ustanowiły wskaźnik inflacji na poziomie: w 2011 r. - 102,3%, w 2012 r. - 102,8%, w 2013 r. - 102,7%. W okresach objętych żądaniem pozwu wynagrodzenia kuratorów zawodowych nie zostały zwaloryzowane.

Sąd Rejonowy stwierdził, że zgodnie z art. 14 ust. 1 ustawy z 27 lipca 2001 r. o kuratorach sądowych (jednolity tekst: Dz.U. z 2014 r., poz. 795 ze zm.) wynagrodzenie zasadnicze kuratorów zawodowych na równorzędnych stopniach służbowych jest równe i stanowi odpowiednio do rangi stopnia służbowego wielokrotność kwoty bazowej, której wysokość, ustaloną według zasad określonych w ust. 1a i ust. 1b, określa ustawa budżetowa. W myśl art. 14 ust. 1a ustawy, w 2003 r. kwotę bazową dla zawodowych kuratorów sądowych ustalono w wysokości 1.667,70 zł. Stosownie do art. 14 ust. 1b, począwszy od 2004 r. kwota bazowa jest waloryzowana corocznie średniorocznym wskaźnikiem wzrostu wynagrodzeń ustalonym na podstawie przepisów o kształtowaniu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej. W myśl art. 6 ust. 1 ustawy z 23 grudnia 1999 r. o kształtowaniu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej oraz o zmianie niektórych ustaw (jednolity tekst: Dz.U. z 2011 r. Nr 79, poz. 431 ze zm., obecnie jednolity tekst: Dz.U. z 2016 r., poz. 966; dalej jako ustawa o kształtowaniu wynagrodzeń) podstawę do określenia wynagrodzeń w roku budżetowym stanowią wynagrodzenia z roku poprzedniego, zwaloryzowane średniorocznym wskaźnikiem wzrostu wynagrodzeń ustalonym w ustawie budżetowej, oraz dodatkowe wynagrodzenie roczne, wypłacane na podstawie odrębnych przepisów. W świetle tego przepisu, waloryzacja oznacza czynność polegającą na pomnożeniu wynagrodzenia z roku poprzedniego przez średnioroczny wskaźnik ustalony w ustawie budżetowej, zmierzającą do ustalenia wysokości świadczenia w postaci wynagrodzenia za pracę. Zgodnie z art. 2 pkt 4 powołanej ostatnio ustawy, „średnioroczny wskaźnik wzrostu wynagrodzeń” oznacza wzrost wynagrodzeń na dany rok budżetowy w stosunku do roku poprzedniego. Wskaźnik ten ustalany jest co rok w ustawie budżetowej i w oparciu o zestawienie z wynagrodzeniem pracownika z roku

ubiegłego daje wynik w postaci aktualnej wysokości wynagrodzenia. Z uregulowań obu ustaw wynika zatem, że ustawodawca w momencie ich uchwalania założył, że wynagrodzenia pracownicze w sferze budżetowej będą rok rocznie waloryzowane. Jednakże wskaźnik waloryzacyjny w latach 2011-2013 i w 2015 r. wynosi 100%, co oznacza, że w tych latach ustawodawca nie przewidział waloryzacji wynagrodzenia.

W ocenie Sądu Rejonowego, ustawa o kształtowaniu wynagrodzeń i ustawa budżetowa są równorzędnymi w hierarchii aktami prawa powszechnie obowiązującego. Pierwsza z nich przewiduje wzrost wynagrodzeń, a druga go faktycznie nie realizuje w związku z ustaleniem wskaźnika wzrostu wynagrodzeń na poziomie 100%. Sprzeczność ta podlega rozstrzygnięciu zgodnie z zasadą *lex posterior derogat legi priori* (akt późniejszy uchyla moc obowiązującą aktu wcześniejszego). Ustanowienie wskaźnika wzrostu wynagrodzenia w ustawie budżetowej na poziomie 100% nie powoduje zatem jego nieważności w świetle normy zawartej w art. 6 ust. 1 ustawy o kształtowaniu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej. Przepisy ustawy budżetowej na lata 2011-2013 i na 2015 r. uchyliły bowiem zastosowanie przepisów ustawy o kształtowaniu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej, która jest ustawą wcześniejszą.

Sąd Rejonowy stwierdził brak podstaw do zwrócenia się do Trybunału Konstytucyjnego w trybie art. 193 ustawy zasadniczej z pytaniem prawnym dotyczącym wynagrodzenia kuratora sądowego w 2015 r., podnosząc, że postanowieniem z dnia 11 lutego 2015 r., P 44/13, Trybunał Konstytucyjny umorzył postępowanie w tej kwestii. Trybunał zajął stanowisko, że ewentualne orzeczenie stwierdzające niekonstytucyjność art. 15 ust. 1 pkt 3 ustawy budżetowej na rok 2010, art. 13 ust. 1 pkt 3 ustawy budżetowej na rok 2011, art. 13 ust. 1 pkt 3 ustawy budżetowej na rok 2012 i art. 13 ust. 1 pkt 3 ustawy budżetowej na rok 2013 doprowadziłoby do sytuacji, w której za niezgodne z Konstytucją zostałyby uznane i tym samym wyeliminowane z porządku prawnego przepisy ustaw budżetowych, określające wysokość średniorocznego wskaźnika wzrostu wynagrodzeń w latach 2010-2013. Jednocześnie wciąż obowiązywałyby przepisy, zgodnie z którymi wynagrodzenie za pracę pracowników sądów i prokuratury oraz kuratorów sądowych jest waloryzowane lub podwyższane średniorocznym wskaźnikiem wzrostu wynagrodzeń. Obowiązywałby także art. 9 ust. 1 pkt 3 ustawy o

kształtowaniu wynagrodzeń, który wskazuje, że powyższy wskaźnik ustalany jest w ustawie budżetowej. W takim hipotetycznym stanie normatywnym pytające sądy nadal byłyby zobowiązane do przyjęcia, że podwyższenie wynagrodzenia za pracę winno nastąpić tylko na podstawie średniorocznego wskaźnika wzrostu wynagrodzeń. Z kolei jedynym sposobem ustalenia przez pytające sądy tego wskaźnika byłoby jego odczytanie z odpowiednich przepisów ustaw budżetowych, które jednak zostałyby usunięte z porządku prawnego w wyniku wyroku Trybunału. W aktualnym stanie prawnym brak jest natomiast normy prawnej, która pozwoliłaby na ukształtowanie wysokości waloryzacji wynagrodzenia za pracę pracowników sądów i prokuratury oraz kuratorów sądowych inaczej, niż na podstawie średniorocznego wskaźnika wzrostu wynagrodzeń określonego w ustawie budżetowej. W ocenie Trybunału Konstytucyjnego, ewentualne orzeczenie stwierdzające niekonstytucyjność powołanych przepisów ustaw budżetowych doprowadziłoby do powstania luki prawnej, wymagającej interwencji legislacyjnej, a nie do ukształtowania takiego stanu prawnego, który pozwalałby pytającym sądom na odmienne rozstrzygnięcie w toczących się sprawach. Dodatkowo wypełnienie owej luki mogłoby przyjąć różny kształt, ze względu na swobodę działania ustawodawcy, niekoniecznie zgodny z oczekiwaniami stron postępowania.

Wyrokiem z dnia 22 września 2015 r. Sąd Okręgowy w S. oddalił apelację, dzielając ocenę prawną Sądu pierwszej instancji.

Sąd odwoławczy podkreślił, że Sąd Rejonowy zasadnie zastosował normę kolizyjną *lex posterior derogat legi priori*, w myśl której akt późniejszy uchyla moc obowiązującą aktu wcześniejszego (chodzi tu o uchylenie stosowania określonych przepisów w konkretnej sytuacji zaistnienia kolizji norm) oraz ocenił żądanie powódki w świetle istniejącego stanu prawnego. Zdaniem Sądu drugiej instancji, brak było podstaw do waloryzacji wynagrodzenia powódki na podstawie art. 358¹ § 3 k.p.c. w związku z art. 300 k.p. lub art. 105 ustawy o kuratorach sądowych. Na gruncie prawa pracy ustalenie wynagrodzenia pracownika oraz waloryzacja tego wynagrodzenia następuje w odpowiednim trybie (tu: przewidzianym w art. 14 ust. 1b ustawy o kuratorach sądowych) i nie można zmienić ani pominąć tych mechanizmów przez zastosowanie art. 358¹ § 3 k.p.c. Takie działanie byłoby

sprzeczne z zasadami prawa pracy (tak Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 8 października 1996 r., I PRN 90/96, LEX nr 1222362).

W skardze kasacyjnej powódka zarzuciła: I. naruszenie przepisów postępowania mające istotny wpływ na wynik sprawy, tj.: a) art. 316 § 1 w związku z art. 391 § 1 k.p.c., przez ich nieprawidłowe zastosowanie, polegające na: a) wydaniu wyroku w oparciu o nieaktualny stan prawny; b) zastosowaniu przepisów ustaw nieobowiązujących w dacie orzekania, a to ustaw budżetowych na rok 2011, 2012 i 2013; c) błędnym zastosowaniu reguły *derogacyjnej lex posterior derogat legi priori* w sposób eliminujący zastosowanie obowiązujących przepisów ustawy o kuratorach sądowych i ustawy o kształtowaniu wynagrodzeń, a zastosowanie w to miejsce norm nieobowiązujących; 2) art. 386 § 4 k.p.c. przez jego nieprawidłowe zastosowanie, polegające na: a) nieuchyleniu wyroku Sądu pierwszej instancji i nieprzekazaniu sprawy do ponownego rozpoznania, pomimo tego, iż Sąd ten nie przeanalizował materialnoprawnych podstaw żądań powoda, decydujących o istnieniu i wysokości roszczenia; II. naruszenie prawa materialnego, tj.: 1) art. 14 ust. 1, 1a i 1b ustawy o kuratorach sądowych w związku z art. 2 pkt 4, art. 4 ust. 2, art. 5 pkt 2 i art. 6 ust. 1 ustawy o kształtowaniu wynagrodzeń w związku z art. 13 ust. 1 pkt 3 ustawy budżetowej na rok 2011 w związku z art. 44 ust. 1 ustawy z dnia 26 listopada 2010 r. o zmianie niektórych ustaw związanych z realizacją ustawy budżetowej w związku z art. 13 ust. 1 pkt 3 ustawy budżetowej na rok 2012 w związku z art. 24 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 22 grudnia 2011 r. o zmianie niektórych ustaw związanych z realizacją ustawy budżetowej w związku z art. 13 ust. 1 pkt 3 ustawy budżetowej na rok 2013 w związku z art. 16 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 7 grudnia 2012 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z realizacją ustawy budżetowej w związku z art. 14 i art. 9 ust. 3 ustawy budżetowej 2015 r. przez ich nieprawidłową wykładnię i zastosowanie, polegające na: a) braku zastosowania obowiązkowej waloryzacji wynagrodzenia powódki w oparciu o przepisy ustaw budżetowych, nieobowiązujące w dacie orzekania; b) nieuwzględnieniu okoliczności, że brak realizacji ustawowej waloryzacji w danym roku budżetowym nie wyłącza możliwości sądowej waloryzacji należnych pracownikowi świadczeń; 2) art. 358¹ § 3 k.c. w związku z art. 300 k.p. w związku z art. 105 oraz art. 14 ust. 1, 1a i 1b ustawy o kuratorach sądowych w

związku z art. 2 pkt 4, art. 5 pkt 2 i art. 6 ust. 1 ustawy o kształtowaniu wynagrodzeń przez ich nieprawidłowe zastosowanie, polegające na: a) braku rozważenia i zastosowania mechanizmu sądowej waloryzacji w stosunku do wynagrodzenia za pracę należnego powódce, w sytuacji gdy obowiązek waloryzacji został przewidziany w jej warunkach zatrudnienia a pozwany pracodawca nie wypłacił świadczenia w zwaloryzowanej wysokości; b) nieuwzględnieniu, że w okolicznościach sprawy doszło do istotnej zmiany siły nabywczej pieniądza po powstaniu zobowiązania, co w świetle interesów stron i zasad współżycia społecznego uzasadniało przeprowadzenie sądowej waloryzacji świadczeń powoda (waloryzacji *ex aequo et bono*); 3) art. 18^{3b} § 1 pkt 2 w związku z art. 18^{3c} § 1 i 2, art. 18^{3a} § 1 i 2 i art. 18^{3d} k.p. w związku z art. 105 ust. 1 oraz art. 14 ust. 1, 1a i 1b ustawy o kuratorach sądowych w związku z art. 2 pkt 4, art. 5 pkt 2 i art. 6 ust. 1 ustawy o kształtowaniu wynagrodzeń przez ich nieprawidłowe zastosowanie, a to wskutek: a) nieuwzględnienia okoliczności, że ustawowe zobowiązanie do waloryzacji wynagrodzenia pracownika i równoczesne wykluczanie jej przeprowadzenia prowadzi do nieprzejrzystego ukształtowania systemu wynagrodzeń grupy pracowników - kuratorów sądowych, a przez to naruszenia zakazu nierównego traktowania pracowników; b) brak uwzględnienia okoliczności, że arbitralność i dowolność w kształtowaniu wysokości wynagrodzenia prowadzi do dyskryminacji pracowników; c) brak zasądzenia żądanej kwoty pomimo tego, że w stanie sprawy wyczerpane zostały przesłanki dyskryminacji powódki, przemawiające za zasądzeniem żądanej kwoty także jako odszkodowania.

Wskazując na powyższe zarzuty skarżąca wniosła o uchylenie zaskarżonego wyroku oraz poprzedzającego go wyroku Sądu pierwszej instancji i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Skarga kasacyjna nie ma usprawiedliwionych podstaw.

W wyroku z dnia 22 listopada 2016 r., III PK 15/16, wydanym w tożsamym stanie faktycznym i prawnym, Sąd Najwyższy zajął stanowisko, podzielane przez obecny skład tego Sądu, że „regulacja wynagradzania kuratorów sądowych ma charakter ustawowy, a wygródzenie zasadnicze kuratorów sądowych jest równe i stanowi odpowiednio do rangi stopnia służbowego wielokrotność kwot bazowej,

której wysokość, ustalona według zasad określonych w ust. 1a i ust. 1b, określa ustawa budżetowa (art. 14 ust. 1 ustawy o kuratorach sądowych). Wykładnia gramatyczna tego przepisu zdaje się jedynie *prima facie* nie pozostawiać wątpliwości, że ustawa budżetowa powinna ustanawiać wysokość kwoty bazowej według zasad określonych w ust. 1 i 1b ustawy o kuratorach sądowych, czyli że kwota bazowa ustalona w 2003 r. w konkretnej wysokości na 1.667,70 zł (ust. 1a) powinna w każdym kolejnym roku kalendarzowym podlegać ustawowej waloryzacji corocznie średniorocznym wskaźnikiem wzrostu wynagrodzeń ustalany na podstawie przepisów o kształtowaniu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej. Zastosowanie tego ustawowo określonego wskaźnika waloryzacji miało zapewniać realny wzrost wynagrodzenia zasadniczego kuratorów sądowych adekwatny do wskaźnika inflacji (wzrostu cen towarów i usług). Równocześnie jednak, zgodnie z art. 9 ust. 1 pkt 3 ustawy o kształtowaniu wynagrodzeń (...), wskaźnik ten jest ustalany corocznie w kolejnych ustawach budżetowych, co oznacza, że nie ma podstaw do ukształtowania waloryzacji wynagrodzeń kuratorów sądowych z pominięciem lub „w oderwaniu” od średniorocznego wskaźnika wzrostu wynagrodzeń corocznie ustalanego w kolejnych ustawach budżetowych. Według twierdzeń skarżącej, w latach 2009 i 2010 ustawy budżetowe ukształtowały sporny wskaźnik na poziomie niższym od wskaźnika inflacji, a w latach 2011-2013 i 2015 w ogóle nie zmieniały tego wskaźnika, co ograniczało lub „zamrażało” wzrost wynagrodzeń tej kategorii pracowników sektora publicznego. Tymczasem w wymienionych okresach wystąpiły istotne perturbacje budżetowe wynikające ze światowego kryzysu bankowego, który wywołał załamanie lub co najmniej istotne długotrwałe spowolnienie globalnego oraz krajowego rozwoju gospodarczego. Takie uwarunkowania sprawiły, że średnioroczny wskaźnik wzrostu wynagrodzeń ustalany na podstawie przepisów o kształtowaniu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej nie ulegał zmianie, ale jego wysokość była niepełna (ograniczana), a następnie „zamrażana” w przepisach kolejnych corocznych ustaw budżetowych przez ustalanie kwoty bazowej na niepełnym lub dotychczasowym (niezmienianym) poziomie.

W ocenie Sądu Najwyższego, interpretacja ustawowych regulacji prawnych wynagradzania pracowników sektora publicznego nie może pomijać stanu i

możliwości finansów publicznych, które usprawiedliwiały czasowe ograniczenie lub „zamrożenie” ustawowych podwyżek wynagrodzeń, co wykluczało automatyczny wzrost wynagrodzeń nie tylko w sferze budżetowej, ale także w tych publicznych sektorach, w których wynagrodzenia są ustalane w nawiązaniu lub z uwzględnieniem okresowo ograniczonego lub „zamrożonego” średniorocznego wskaźnika wzrostu wynagrodzeń, o którym mowa w przepisach pragmatyki kuratorskiej w związku z przepisami ustawy o kształtowaniu wynagrodzeń (...), które odsyłają do przepisów i parametrów ustaw budżetowych. Corocznie uchwalane ustawy budżetowe obowiązują w kolejnych latach budżetowych, co wszakże nie znaczy, jak bezpodstawnie i bezzasadnie twierdzi skarżąca, że z upływem okresu (roku) budżetowego przestają obowiązywać, choćby dlatego, że wszelkie roszczenia z danego roku budżetowego podlegają weryfikacji na podstawie przepisów ustawy budżetowej obowiązującej w takim terminowym (rocznym) okresie obowiązywania adekwatnej rocznej ustawy budżetowej.

Istotne jest także to, że wyżej ujawniony i kontestowany przez skarżącą stan rzeczy dotknął nie tylko kuratorów sądowych, ale w podobny sposób także innych zatrudnionych w wymiarze sprawiedliwości, w tym sędziów, prokuratorów oraz pracowników administracyjnych, przeto nie doszło do nierównego traktowania ani dyskryminacji płacowej skarżącej w porównaniu do innych zatrudnionych w sektorze publicznym, którzy są wynagradzani z uwzględnieniem regulacji corocznych ustaw budżetowych. W rozpoznawanej sprawie okolicznością notoryjną było ponadto to, że ze względu na globalny kryzys finansowo-ekonomiczny w spornych okresach nie było na ogół wzrostów wynagrodzeń także w prywatnych sektorach zatrudnienia, przeciwnie, liczne grupy zatrudnionych godziły się często na brak podwyżek wynagrodzeń za pracę w okresach trudności finansowo-ekonomicznych albo ze względów ekonomicznych niejednokrotnie traciły miejsca pracy.

Roszczenia skarżącej w istocie rzeczy zmierzały do jurysdykcyjnego zanegowania regulacji kolejnych ustaw budżetowych, które nie uwzględniały mechanizmu ustawowej waloryzacji wynagrodzeń zasadniczych kuratorów sądowych w spornych okresach. W tym kontrowersyjnym zakresie Sąd Najwyższy uznał, że sądy powszechne nie mają kompetencji do stwierdzenia niezgodności z

Konstytucją przepisów ustaw budżetowych ani nie mają jurysdykcyjnego, w tym kreatywnego wpływu na korygowanie przepisów ustaw budżetowych, choćby pozostawały one w normatywnej kolizji z regulacjami innych równorzędnych aktów prawnych. Jedynym sposobem zweryfikowania wysokości wynagrodzeń kuratorów sądowych jest stosowanie spornych przepisów kuratorskiej ustawy ustrojowej z uwzględnieniem odpowiednich przepisów ustawy o kształtowaniu wynagrodzeń (...) oraz przepisów ustaw budżetowych lub okołobudżetowych, co sprawia że nawet potencjalne stwierdzenie niekonstytucyjności przepisów tych ostatnio wymienionych ustaw ograniczających lub „zamrażających” wzrost płac w sektorach publicznych prowadziłoby wyłącznie do powstania luki normatywnej wymagającej i tak interwencji ustawodawcy, który sporny stan rzeczy mógłby uregulować w sposób niekoniecznie zgodny z oczekiwaniami kuratorów sądowych (por. postanowienie Trybunału Konstytucyjnego z dnia 11 lutego 2015 r., P 44/13, OTK-A 2015 nr 2, poz. 21).

Dla usunięcia ujawnionych kontrowersji kolizyjnych pomiędzy regulacjami ustaw ustrojowych oraz ustaw budżetowych w zakresie realizacji mechanizmów ustawowego wzrostu wynagrodzeń Sąd Najwyższy (por. wyroki z dnia 12 kwietnia 1994 r., I PRN 12/94 i z dnia 13 marca 1997 r., I PKN 55/97) uznawał za usprawiedliwione stosowanie zasady pierwszeństwa przepisów ustaw budżetowych lub „okołobudżetowych” (*lex posteriori*) nad przepisami ustaw ustrojowych (*lex priori*). Przepisy ustrojowe same w sobie nie mają wystarczającego waloru normatywnego w zakresie regulującym wzrost wynagrodzeń, ponieważ na zasadzie podwójnego („piętrowego”) odesłania nakazują stosować przepisy ustawy o kształtowaniu wynagrodzeń w sferze budżetowej (art. 14 ust. 1b ustawy o kuratorach sądowych), która odsyła do parametrów ostatecznie określanych w corocznych ustawach budżetowych (art. 6 ust. 1 i art. 9 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy o kształtowaniu wynagrodzeń). Te „końcowe” parametry nie mogą być pomijane ani jurysdykcyjnie ignorowane przy ustalaniu i weryfikacji wysokości wynagrodzeń zatrudnionych we wszystkich sektorach publicznych, dopóki Trybunał Konstytucyjny nie podważy nazbyt długiego okresu ograniczania lub „zamrażania” ustawowych mechanizmów waloryzacji wynagrodzeń w sferze publicznej według zasad przewidzianych w pragmatykach służbowych lub pracowniczych. Sądy powszechne

nie mają jurysdykcji do korygowania ani naprawiania ustaw budżetowych lub okołobudżetowych w celu usunięcia potencjalnych kolizji z ustrojowymi mechanizmami waloryzacji wynagrodzeń kuratorów sądowych. Oznacza to, że zweryfikowanie wysokości wynagrodzenia kuratorów sądowych wymaga uwzględnienia odpowiednich przepisów ustawy o kształtowaniu wynagrodzeń (...), która odsyła do przepisów corocznych ustaw budżetowych lub okołobudżetowych.

Sporne przepisy prawa nie podlegają „izolacjonistycznej” interpretacji w oderwaniu od uwarunkowań i kontekstu społeczno-gospodarczego, które przecież mają regulować w sposób pożądanie niekolizyjny. Oznacza to, że zatrudnieni i wynagradzani ze środków budżetu Państwa nie powinni pomijać wynikających i ustalonych w ustawach budżetowych możliwości finansowania z budżetu Państwa wynagrodzeń pracowniczych lub służbowych, a w szczególności powinni powściągliwie formułować żądania podwyżek wynagrodzeń za pracę, zważając na to, że dla uniknięcia lub usunięcia spornych kontrowersji prawnych i jurysdykcyjnych ustawodawca mógłby na przyszłość uchylić z porządku prawnego kontrowersyjne regulacje prawne, w tym w całości pozbawić mocy obowiązującej art. 14 ust. 1b ustawy o kuratorach sądowych.

Sąd Najwyższy podzielił też stanowisko Sądu drugiej instancji, że mechanizm ustawowej waloryzacji wynagrodzeń za pracę, które wynikają z przepisów rangi ustawowej, wyklucza waloryzację ustawowo określonych wynagrodzeń za pracę na podstawie art. 358¹ § 3 k.c. już dlatego, że przepisy Kodeksu cywilnego mogą być w stosunkach pracy odpowiednio stosowane wyłącznie w sprawach nieunormowanych przepisami prawa pracy i pod warunkiem ich niesprzeczności z zasadami prawa pracy (art. 300 k.p.). Dlatego w przypadkach uregulowania w przepisach prawa pracy konkretnego ustawowo określonego mechanizmu ustalania i waloryzacji istotnych elementów wynagrodzeń za pracę - zastosowanie innego niż ustawowy sposobu ustalania i zasądzania wzrostów ustawowo kształtowanych wynagrodzeń za pracę nie ma innych niż ustawowe podstaw prawnych ani nie może wynikać z zastosowania art. 358¹ § 3 k.c. Cywilna waloryzacja takich świadczeń na podstawie art. 358¹ § 3 k.c. i tak byłaby możliwa tylko w razie istotnej zmiany siły nabywczej pieniądza po powstaniu zobowiązania (umownego lub pozaumownego), podczas gdy na ogół przyjmuje się, że nawet

utrzymująca się dłużej nieznaczna (ekonomicznie „umiarkowana”) inflacja pieniądza jest objęta normalnym ryzykiem kontraktowym, które w przypadkach niewykonania lub nienależytego wykonywania zobowiązań pieniężnych znajduje zaspokajanie zasądzanymi roszczeniami odsetkowymi. Oznacza to, że ustawowe mechanizmy waloryzacji wynagrodzeń za pracę obowiązujące w niektórych sektorach publicznej sfery zatrudnienia według wskaźników lub kwot bazowych wynikających z przepisów corocznych ustaw budżetowych lub okołobudżetowych wykluczają jurysdykcyjne zastosowanie cywilnego mechanizmu waloryzacji wynagrodzeń za pracę na podstawie art. 358¹ § 3 k.c. dla skorygowania lub zastąpienia waloryzacji ustawowej, która została ukształtowana przepisami pragmatyk służbowych lub pracowniczych ściśle regulującymi ustawowe zasady i wysokość ustalania wynagrodzenia za pracę w koniecznym nawiązaniu do regulacji budżetowych, przez co nie poddaje się waloryzacji umownej ani jurysdykcyjnej.

W negatywnej ocenie prawnej roszczeń skarżącej nie można także w ogólności pomijać tego, że ich uwzględnienie wywołałoby bez wątpienia lawinę analogicznych lub podobnych roszczeń ze strony dalszych kategorii zatrudnionych wynagradzanych ze środków budżetowych bądź z uwzględnieniem regulacji budżetowych, których wynagrodzenia za pracę podlegają podobnym ustawowym mechanizmom waloryzacji tych świadczeń ze stosunków pracy lub służbowych stosunków zatrudnienia, co mogłoby zagrażać lub destabilizować finanse publiczne i skłonić ustawodawcę do uchylecia na przyszłość (legislacyjnego „zniesienia”) mocy obowiązującej tych spornych regulacji płacowych, których wykonanie mogłoby niekiedy okresowo wykraczać poza lub ponad możliwości budżetowe Państwa.”.

Z tych względów na podstawie art. 398¹⁴ k.p.c. orzeczono jak w sentencji wyroku.

r.g.